

## وجه استهلاکی - Sinking Fund

انواع سازوکارهای ارتقای کیفیت اعتباری

| Originator Provided          |                     | Structural | Third-Party Provided              |
|------------------------------|---------------------|------------|-----------------------------------|
| Excess Spread & Profit       | Pooling & Tranching |            | Monoline Insurance                |
| Cash Collateral/Cash Reserve |                     |            | Letter of Credit                  |
| Overcollateralization        |                     |            | Pool Insurance                    |
| Sinking fund                 |                     |            | Financial Guarantee (Surety Bond) |
| Reserve Account              |                     |            |                                   |

### اوراق قرضه‌ی وجه استهلاکی

در اوراق قرضه‌ای که تحت قرارداد "وجه استهلاکی" منتشر می‌شوند، بانی (بدهکار) می‌بایست مبلغی از درآمدهای خود را بطور دوره‌ای کنار بگذارد تا بتواند اوراق را بطور کامل یا جزئی قبل از سررسید بازخريد نماید. هدف از اوراق قرضه‌ی وجه استهلاکی، ایجاد اطمینان خاطر برای سرمایه‌گذاران از بابت اینکه مقررات سیستماتیکي جهت بازپرداخت تعهدات وجود دارد می‌باشد و پرداخت دوره‌ای این وجه به شرکت امین یا امین وجه استهلاکی طبق قرارداد الزامی می‌باشد. تعهدات ناشر در قبال پرداخت وجه استهلاکی کاملاً مشابه با تعهدات او در قبال پرداخت سود می‌باشد؛ یعنی دارندگان اوراق در صورت عدم توانایی بانی جهت پرداخت وجه استهلاکی، حقوقی مشابه با نکول بانی در پرداخت سود را دارا می‌باشند.

وجه استهلاکی در تامین مالی شرکت‌های بزرگ و شرکت‌های عمرانی کاربرد دارند. وجه استهلاکی برای پوشش ریسک اوراق صنایع استخراجی، از قبیل: استخراج زغال‌سنگ، نفت و مانند آن ضروری می‌باشد زیرا دارایی‌های این صنایع دارای هدر

رفت می‌باشند. کاربرد وجوه استهلاکی برای شرکت‌هایی در حوزه‌ی راه‌آهن و خدمات عمومی (آب، برق و ...) که دارایی‌های ثابت آن‌ها در طول عملیات می‌بایست بی‌عیب و نقص باقی بمانند رایج می‌باشد.

{(منبع: دانشنامه‌ی بانکداری و امور مالی (ویرایش ۹، Charles J Woelfel)}

وجوه استهلاکی اوراق قرضه، حساب سپرده‌ای است که توسط بانی بطور نقد شارژ می‌شود و جهت بازپرداخت اوراق مورد استفاده قرار می‌گیرد. وجود این حساب به دارندگان اوراق اطمینان می‌دهد که بانی قادر به بازپرداخت اوراق در سررسید می‌باشد.

حساب سپرده توسط یک امین مستقل اداره می‌شود که طبق قرارداد اوراق، مسئولیت سرمایه‌گذاری وجوه در حوزه‌های از پیش مشخص شده و همچنین بازپرداخت اوراق را بر عهده دارد.

چندین روش برای بازخرید اوراق از طریق وجوه استهلاکی وجود دارد:

- بازخرید دوره‌ای اوراق در بازار آزاد
- بازخرید دوره‌ای اوراق به قیمت استرداد مشخص
- بازخرید دوره‌ای اوراق زیر قیمت بازار
- بازخرید اوراق فقط در تاریخ سررسید

وجوه استهلاکی ریسک اوراق قرضه را کاهش می‌دهند و ریسک کم این اوراق باعث می‌شود که سرمایه‌گذاران نرخ سود موثر کمتری را نسبت به اوراق فاقد وجوه استهلاکی انتظار داشته‌باشند.

اوراق قرضه‌ی وجوه استهلاکی به عنوان دارایی‌های بلند مدت در ترازنامه طبقه‌بندی می‌شوند زیرا به منظور بازپرداخت تعهدات بلند مدت مورد استفاده قرار می‌گیرند.

## نمونه عملیاتی:

صکوک اجاره دولت اوسان، نیجریه

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ناشر          | شرکت واسط مالی اوسان (SPV)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| بانی          | دولت اوسان، نیجریه                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| حجم اوراق     | ۱۱,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ نایرا (معادل ۵۷ میلیون دلار)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| نوع اوراق     | صکوک اجاره                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| نرخ           | ۱۴.۷۵ درصد                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| تاریخ انتشار  | ۱۰ اکتبر ۲۰۱۳                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| تاریخ سررسید  | ۱۰ اکتبر ۲۰۲۰                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| وجوه استهلاکی | <p>صندوق وجوه استهلاکی طبق قانون شماره ۲۹ ۲۰۰۷ اوراق بهادار و سرمایه گذاری ها ایجاد می گردد. طبق قانون، واریز وجه نقد توسط بانی به این صندوق صورت خواهد گرفت و مدیریت آن به عهده امین (امنا) می باشد.</p> <p>علاوه بر این، اداره مدیریت بدهی دولت اوسان، پرداخت های این صندوق به دارندگان اوراق را پشتیبانی می نماید.</p> <p>مبالغی به صورت ماهیانه از حساب فدرال دولت به این صندوق واریز می گردد که جهت پرداخت سودهای دوره ای و اصل اوراق در سررسید مورد استفاده قرار می گیرد.</p> |

تهیه و تنظیم: مسعود زهرهوندی